

Євгенія БУЛГАКОВА,

завідувач відділу суспільно-філологічних дисциплін
ЧОШПО імені К.Д. Ушинського

МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ

Іншомовна освіта

У 2025/2026 навчальному році викладання іноземних мов (англійської, німецької, польської, французької) у закладах загальної середньої освіти (1–11 класи) здійснюватиметься відповідно до чинної нормативно-правової бази, із урахуванням:

- ключових завдань, окреслених у Дорожній карті реалізації концептуальних засад освітніх галузей;
- положень Державних стандартів початкової та базової середньої освіти;
- принципів наступності між освітніми рівнями.

Клас	Державний стандарт	Типова освітня програма	Моделна навчальна програма	Навчальна програма
1-2	Державний стандарт початкової освіти (21.02.2018 № 87)	Типова освітня програма, цикл 1 (1-2 класи), (12.08.2022 №743-22)		Типова освітня програма, цикл 1 (1-2 класи), (12.08.2022 №743-22)
3-4		Типова освітня програма, цикл 2 (3-4 класи) (12.08.2022 №743-22)		Типова освітня програма, цикл 2 (3-4 класи) (12.08.2022 №743-22)
5-8	Державний стандарт базової середньої освіти (30.09.2020 № 898)	Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (19.02.2021 № 235, у редакції наказу МОН від 09.08.2024 № 1120)	«Іноземна мова. 5 – 9 класи» для закладів загальної середньої освіти, Зимомря І.М., Мойсюк В.А., Тріфан М.С., Унгурян І.К., Яковчук М.В. (12.07.2021 № 795)	
			«Іноземна мова. 5 – 9 класи» для закладів загальної середньої освіти, Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотникова С.І.,	

			Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М., Самойлюкевич І.В. (12.07.2021 № 795)	
			«Друга іноземна мова. 5 – 9 класи» для закладів загальної середньої освіти, Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотникова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М., Самойлюкевич І.В., Добра О.М., Кіор Т.М., Мацькевич М.Р., Глинюк Л.М., Браун Є.Л. (12.07.2021 № 795)	
9	Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (23.11.2011 №1392)	Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня, (20.04.2018 № 405)		Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов, 5-9 класи, (07.06.2017 № 804) Польська мова як друга іноземна (24.11.2017 № 1539)
10 - 11		Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня, (20.04.2018 № 408, у редакції наказів МОН від 28.11.2019 № 1493, 31.03.2020 № 464)		Іноземні мови, рівень стандарту, (23.10.2017 № 1407). Іноземні мови, профільний рівень (23.10.2017 № 1407) Польська мова як друга іноземна (24.11.2017 № 1539)

Методологічним підґрунтям для організації компетентнісно орієнтованого навчання є
«Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання»

(2001 рік) та доданий том (2018-2020 роки), Рекомендації Європейського Парламенту та Європейської Ради щодо основних компетентностей для навчання впродовж життя.

Освітній процес із іноземної мови має вибудовуватися на основі комунікативного, діяльнісного, особистісно орієнтованого та культурологічного підходів, «які своєю сутністю зумовлюють дидактично і методично доцільне визначення цілей та змісту навчання іноземної мови як важливого засобу міжкультурного спілкування та порозуміння в сучасному глобалізованому світовому соціумі» [2]. Відтак, урок іноземної мови має базуватися на:

- ✓ комунікативно-діяльнісній спрямованості: використання автентичних матеріалів, реальних життєвих ситуацій та проектної діяльності;
- ✓ формування комунікативної, соціальної, міжкультурної компетенстей;
- ✓ розвитку критичного мислення;
- ✓ міждисциплінарному підході;
- ✓ врахуванні культурної чутливості;
- ✓ адаптації навчальних матеріалів для учнів із різними освітніми потребами;
- ✓ диференціації завдань із урахуванням рівня володіння мовою, стилю навчання здобувачів освіти;
- ✓ гнучкому оцінюванню через рефлексійні практики;
- ✓ розвитку учнівської автономії;
- ✓ підтримці емоційного добробуту учнівства через створення безпечного освітнього середовища;
- ✓ гнучкості форм навчання: використання онлайн-ресурсів для організації навчальної діяльності.

У практичній діяльності педагоги можуть скористатися такими онлайн-ресурсами:

Англійська мова

➤ Британська Рада:

Навчання різних вікових груп: практичні ресурси, плани уроків тощо:

<https://www.teachingenglish.org.uk/resources>

Низка різноманітних коротких курсів для вчителів (FutureLearn):

<https://www.teachingenglish.org.uk/training>

Тематичний блог для вчителів (дистанційне навчання): <https://tinyurl.com/y8lesqzd>

Публікація «Інновації в освіті: дистанційне навчання»: <https://tinyurl.com/y8kqp5qz>

Навчальний відеосеріал «Word on the street» (рівні B1, B2): <https://tinyurl.com/yc44nndh>

Навчальний аудіосеріал «Big City Small World» (рівень B1): <https://tinyurl.com/rlgq7j2>

Колекція ресурсів для розвитку мовленнєвих умінь:

<https://learnenglish.britishcouncil.org/skills>

Граматичний практикум: <https://learnenglish.britishcouncil.org/grammar>

Лексичний практикум: <https://learnenglish.britishcouncil.org/vocabulary>

➤ Express Publishing

Матеріали для сприймання на слух (рівні A2 – B1), плани уроків, формувальне оцінювання: <https://foliobooks.com.ua/ua-teachers-room>

Безкоштовні ресурси для вчителів від видавництва: робочі аркуші, картки, аудіозаписи, портфоліо: <https://tinyurl.com/y9dk9nca>

➤ Linguist – Cambridge University Press

«Quick Minds»: <https://bit.ly/2xGdCeV>

«Super Safari»: <https://bit.ly/3eH0HtB>

«Kid's Box»: <https://bit.ly/2RXm93H>

«Eyes Open»: <https://bit.ly/2zmAS1R>

«Think»: <https://bit.ly/3brzFVe>
 «Prepare»: <https://bit.ly/2wXqdK4>
 «Compact»: <https://bit.ly/2RVJ1AA>
 «Complete»: <https://bit.ly/2Vs2QBN>
 «Fun Skills» (Starters): <https://tinyurl.com/y9jhesw9>
 «Fun Skills» (Movers): <https://tinyurl.com/ydyx6o8c>
 «Fun Skills» (Flyers): <https://tinyurl.com/y83s43rn>

Безкоштовний інтерактивний додаток, аудіо, додаткові ресурси, підручники, книги для вчителя та інше до курсу «Quick Minds for Ukraine»: <https://tinyurl.com/y77lj6me>

Використання візуальних елементів: <https://tinyurl.com/y8gkyof9>

Дія та взаємодія – важливі складники дистанційного навчання у початковій школі:

<https://tinyurl.com/ybhj8jqs>

Підготування до складання Кембриджських іспитів:

Objective: <https://bit.ly/2Y2gDRv>

➤ Oxford University Press

Учительські спільноти, вебінари, читання тощо: <https://tinyurl.com/y9lcqxuu>

Створення тестів для підлітків: <https://tinyurl.com/y98koce9>

➤ Pearson - DINTERNAL EDUCATION

Вебінари для вчителів: <https://www.pearson.com/languages/community/webinars.html>

➤ MACMILLAN EDUCATION

Початкова, середня та старша школа: <https://macmillanukraine.com/distance-learning>

Відеоінструкції стосовно роботи з онлайн-ресурсами:

<https://www.youtube.com/channel/UCy6NceQPLfFGjKug6l8l-3w/playlists>

Французька мова

Сайт «TV5Monde»: <https://www.tv5monde.com/>

Сайт «Bonjour de France»: <https://www.bonjourdefrance.com>

Сайт «Le français facile avec RFI»: <https://savoirs.rfi.fr/en/apprendre-enseigner>

У таблиці наведені покликання на файли підручників, інтерактивні електронні додатки до них, а також на курси на вебплатформі «Всеукраїнська школа онлайн», створені на їх основі. Курси підручників на ВШО розміщені у спеціальному розділі «Підручники».

«Французька мова (8-й рік навчання)» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (із аудіосупроводом) (авт. Ураєва І.Г.)	ТОВ Видавництво «Ранок»	Підручник Аудіо-супровід	Е-додаток	Курс
«Англійська мова (4-й рік навчання, друга іноземна)» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (із аудіосупроводом) (авт. Кучма М. О., Морська Л. І.)	Видавництво «Навчальна книга – Богдан»	Підручник	Е-додаток	Курс
«Англійська мова (8-й рік навчання)» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (із аудіосупроводом) (авт. Джеймс Стайрінг, Ніколаз Тімз, Анне Робінсон)	Видавництво Лінгвіст	Підручник	Е-додаток	Курс

«Англійська мова (8-й рік навчання)» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (із аудіосупроводом) (авт. Карпюк О. Д., Карпюк К.Т.)	ТзОВ «Видавництво Астон»	Підручник	Е-додаток	Курс
«Англійська мова (8-й рік навчання)» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (із аудіосупроводом) (авт. Мітчелл Г. К., Марілені Малкогіанні)	Видавництво Лінгвіст	Підручник	Е-додаток	Курс
«Польська мова (4-й рік навчання, друга іноземна мова)» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (із аудіосупроводом) (авт. Мацькович М., Квятковська К., Румінська М.)	МПП «Букрек»	Підручник	Е-додаток	Курс
«Польська мова (4-й рік навчання)» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Біленька-Свистович Л.О., Ярмолюк М.О.)	МПП «Букрек»	Підручник	Е-додаток	Курс
«Французька мова (4-й рік навчання, друга іноземна мова)» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (із аудіосупроводом) (авт. Чумак Н. П., Кривошеєва Т. В.)	Товариство з обмеженою відповідальністю «Видавничий дім «Освіта»	Підручник	Е-додаток	Курс

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів / інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2025/2026 навчальному році [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://surl.lu/pcjeod>
2. В.Г. Редько, О.Я. Коваленко, М.Н. Шопулко, І.О. Горошкін, Ф.В. Довбищенко, О.С. Пасічник, М.В. Яковчук Навчання іноземних мов у гімназії. Збірник методичних матеріалів для вчителів іноземних мов. Тернопіль. ТОВ «Лібра Терра». 2023. С. 7.
3. Український інститут розвитку освіти (УІРО): <https://uied.org.ua/2025/08/14018/>